

V I Lenin

De politiska partierna i Ryssland och proletarietets uppgifter

Förord till andra upplagan

Denna broschyr skrevs i början av april 1917, redan innan koalitionsregeringen hade bildats. Sedan dess har mycket vatten flutit under broarna, men de viktigaste politiska partiernas grundläggande särdrag kom till uttryck och bekräftades under revolutionens alla följande etapper: både under "koalitionsregeringen", som bildades den 6 maj 1917, under mensjevikernas och socialistrevolutionärernas allians i juni (och juli) 1917 mot bolsjevikerna, under Kornilovs revolt och under och efter Oktoberrevolutionen 1917.

Riktigheten i den givna karakteristiken av de viktigaste partierna och deras *klassgrundvalar* har bekräftats av den ryska revolutionens hela förlopp. Nu visar revolutionens tillväxt i Västeuropa, att också där är förhållandet mellan de viktigaste partierna detsamma. Mensjevikernas och socialistrevolutionärernas roll spelas av socialchauvinisterna i alla länder (socialister i ord och chauvinister i handling) samt av kautskyanerna i Tyskland, longuetisterna i Frankrike osv.

N Lenin Moskva, den 22 oktober 1918

Publicerat 1918 i broschyren

N Lenin, De politiska partierna i Ryssland och proletarietets uppgifter, förlaget Kommunist, Moskva

V I Lenin, *Samlade skrifter*, 5:e ry uppl, b 31, s 193

Nedanstående är ett försök att formulera först de väsentligaste och sedan också de mindre väsentliga frågorna och svaren, som karakteriserar det nuvarande politiska läget i Ryssland och hur det bedöms av de olika partierna.

Frågor:

1) Vilka huvudgrupper bildar de politiska partierna i Ryssland?

Svar:

A (till höger om k–d). Partier och grupper till höger om kadeterna.

B (k–d). Konstitutionellt demokratiska partiet (kadeter, folkfrihetens parti) och det närstående grupper.

C (s–d och s–r). Socialdemokrater, socialistrevolutionärer och dem närstående grupper.

D ("bolsjevikerna"). Det parti, som borde kalla sig *kommunistiska partiet* och som för närvarande kallas Rysslands socialdemokratiska arbetarparti, förenat under centralkommittén, eller i dagligt tal "bolsjevikerna".

2) Vilken klass representerar dessa partier? Vilken klass' ståndpunkt ger de uttryck åt?

A (till höger om k–d). De feodala godsägarna och de mest efterblivna skikten av bourgeoisin (kapitalisterna).

B (k–d). Bourgeoisin som helhet, dvs kapitalistklassen och de förborgerligade godsägarna, dvs de som blivit kapitalister.

C (s–d och s–r). Småägarna, små- och medelbönderna, småbourgeoisin och likaså den del av arbetarna, som råkat under bourgeoisins inflytande.

D ("bolsjevikerna"). De medvetna proletärerna, lönarbetarna och den fattigaste delen av bönderna (halvproletärerna), som ansluter sig till dem.

3) Hur ställer de sig till socialismen?

A (till höger om k–d), B (k– d). Absolut fientligt, emedan den hotar kapitalisternas och godsägarnas profiter.

C (s–d och s–r). För socialismen, men det är för tidigt att tänka på den och att omedelbart vidta praktiska åtgärder för att förverkliga den.

D ("bolsjevikerna"). För socialismen. Arbetar- osv deputerades sovjeter måste genast vidta i praktiken möjliga åtgärder för att förverkliga socialismen.*

4) Vilken statsordning eftersträvar de för närvarande?

A (till höger om k–d). Konstitutionell monarki, ämbetsmännens och polisens allmakt.

B (k–d). Borgerlig parlamentarisk republik, dvs befästande av kapitalisternas herravälde med bibehållande av den gamla ämbetsmannakåren och polisen.

C (s–d och s–r). Borgerlig parlamentarisk republik med reformer för arbetarna och bönderna.

D ("bolsjevikerna"). Arbetar-, soldat-, bonde- osv deputeradesovjeternas republik. Den stående hären och polisen avskaffas och ersätts av allmän folkbeväpning; ämbetsmännen skall inte bara väljas utan också kunna avsättas, deras lön skall ej överstiga en kvalificerad arbetares lön.

5) Hur ställer de sig till Romanovmonarkins återupprättande?

A (till höger om k–d). De är för, men av fruktan för folket agerar de i hemlighet och försiktigt.

B (k–d). Då gutjkoviterna tycktes vara en makt, var kadeterna för att placera Nikolaus' bror eller son på tronen, men då folket började tyckas bli en makt, blev kadeterna antimonarkister.

C (s–d och s–r), D ("bolsjevikerna"). Ovillkorligen emot varje slags återupprättande av monarkin.

6) Hur ställer de sig till ett maktövertagande? Vad kallar de ordning, vad anarki?

A (till höger om k–d). Om tsaren eller en duktig general tar makten, så är det Guds vilja, så är det ordning. Allt annat är anarki.

B (k d). Om kapitalisterna tar över makten, även om det sker med våld, så är det ordning. Att ta makten mot kapitalisterna vore anarki.

C (s–d och s–r). Om arbetar-, soldat- osv deputeradesovjeterna ensamma tar hela makten, så hotar anarki. Låt kapitalisterna tills vidare behålla makten och arbetar- och soldatdeputerades sovjeter "kontaktkommissionen".

D ("bolsjevikerna"). All makt bör uteslutande tillhöra arbetar-, soldat-, bonde-, lantarbetar- osv deputerades sovjeter. Hela propagandan, agitationen och organisationen av miljoner och åter miljoner människor måste genast *inriktas* på detta mål.†

7) Skall provisoriska regeringen stödjas?

* Vad detta är för åtgärder, se frågorna 20 och 22.

† Anarki kallar man förnekandet av varje statsmakt, men arbetar- och soldatdeputerades sovjet är *också* en statsmakt

A (till höger om k–d), B (k–d). Ovillkorligen, ty den är i detta ögonblick den enda regering, som är kapabel att skydda kapitalisternas intressen.

C (s–d och s–r). Ja, dock på det villkoret, att den uppfyller överenskommelsen med arbetar- och soldatdeputerades sovjet och besöker ”kontaktkommissionen”.

D (”bolsjevikerna”). Nej, låt kapitalisterna stödja den. Vi måste *förbereda* hela folket till arbetar-, soldat- osv deputeradesovjeternas oinskränkta allenavälde.

8) För allenavälde eller dubbelvälde?

A (till höger om k–d), B (k–d). För kapitalisternas och godsägarnas allenavälde.

C (s–d och s–r). För dubbelväldet: arbetar- och soldatdeputerades sovjeterna skall utöva ”kontroll” över provisoriska regeringen. Det är skadligt att reflektera över huruvida kontroll verkligen kan utövas utan makt.

D (”bolsjevikerna”). För arbetar-, soldat-, bonde- osv deputeradesovjeternas allenavälde nedifrån och upp i hela landet.

9) Skall en konstituerande församling inkallas?

A (till höger om k–d). Nej, ty den kan skada godsägarna. Bönderna kan i konstituerande församlingen ta sig för att besluta att all jord skall fräntas godsägarna.

B (k–d). Ja, men någon tidpunkt skall inte fastställas. Så mycket tid som möjligt skall användas till att rådslå med juridik-professorerna, ty för det första sade redan Bebel, att juristerna är de värsta reaktionärerna på jorden, och för det andra lär erfarenheten från alla revolutioner, att folkets frihet går förlorad när den anförtros åt professorer.

C (s–d och s–r). Ja, och så fort som möjligt. Tidpunkten måste fastställas; vi har redan 200 gånger talat härom i ”kontaktkommissionen” och kommer i morgon att slutgiltigt tala om det för 201:a gången.

D (”bolsjevikerna”). Ja, och så fort som möjligt. Men den enda garantin för dess framgång och inkallande är att antalet arbetar-, soldat-, bonde- osv deputeradesovjeterna ökas och att deras *kraft* stärks; arbetarmassornas organisation och *beväpning* är den enda garantin.

10) Behöver staten en polis av den vanliga typen och en stående här?

A (till höger om k–d), B (k–d). Nödvändigtvis och ovillkorligen, ty de utgör den enda säkra garantin för kapitalisternas herravälde, och om det visar sig nödvändigt underlättar de – som erfarenheten i alla länder visar – i hög grad en återgång från republik till monarki.

C (s–d och s–r). Å ena sidan är de måhända inte nödvändiga. Men å andra sidan – är det inte för tidigt med radikala förändringar? För övrigt skall vi tala om saken i ”kontaktkommissionen”.

D (”bolsjevikerna”). Absolut inte. Man måste genast och ovillkorligen beväpna hela folket överallt, sammansmälta det med milisen och armén: kapitalisterna måste betala arbetarna för de dagar de tjänstgör i milisen.

11) Behöver staten en ämbetsmannakår av den vanliga typen?

A (till höger om k–d), B (k–d). Ja, absolut. Den består till nio tiondelar av godsägarnas och kapitalisternas söner och bröder. De måste förbli en privilegierad och i praktiken permanent persongrupp.

C (s–d och s–r). Det är väl knappast på sin plats att genast väcka en fråga, som praktiskt ställdes av Pariskommunen.

D ("bolsjevikerna"). Absolut inte. Det är nödvändigt att alla ämbetsmän och alla slags deputerade inte bara väljs, utan också när som helst kan avsättas. Deras avlöning skall inte överstiga en kvalificerad arbetares lön. De skall (successivt) ersättas av allmän folkmilis och dess avdelningar.

12) Skall officerarna väljas av soldaterna?

A (till höger om k-d), B (k-d). Nej, det skadar godsägarna och kapitalisterna. Om det inte går att på annat sätt komma tillrätta med soldaterna, så måste man temporärt lova dem denna reform, men sedan återta den så fort som möjligt.

C (s-d och s-r). *Ja*.

D ("bolsjevikerna"). De skall inte endast väljas, utan varje steg av en officer eller en general måste kontrolleras av särskilda, av soldaterna valda förtroendemän.

13) Är det nyttigt att soldaterna på eget bevåg avsätter befäls personer?

A (till höger om k-d), B (k d). Absolut skadligt. Gutjkov har redan förbjudit det och har redan hotat att använda våld. Gutjkov måste stödjas.

C (s-d och s-r). Det är nyttigt, men det är fortfarande oklart, om man först skall avsätta dem och sedan gå till "kontaktkommissionen" eller tvärtom.

D ("bolsjevikerna"). Det är under alla förhållanden nyttigt och nödvändigt. Soldaterna lyder endast valda befäls personer, och endast dessa *respekterar* de.

14) För eller mot det nuvarande kriget?

A (till höger om k-d), B (k-d). Ovillkorligen för, ty det ger kapitalisterna enastående stora profiter och lovar att befästa deras herravälde genom att splittra arbetarna och hetsa dem mot varandra. Arbetarna skall vi lura genom att kalla kriget ett försvarskrig, vars mål egentligen är att störta Wilhelm.

C (s-d och s-r). Vi är överhuvudtaget mot det imperialistiska kriget, men vi är beredda att låta oss bedras och att kalla stödet åt den imperialistiska regeringen Gutjkov-Miljukov & Co:s imperialistiska krig för "revolutionärt fosterlandsförsvar".

D ("bolsjevikerna"). Ovillkorligen mot det imperialistiska kriget överhuvudtaget; mot *alla* borgerliga regeringar som för det; också mot vår provisoriska regering; ovillkorligen mot det "revolutionära fosterlandsförsvaret" i Ryssland.

15) För eller emot de internationella rovfördrag, som tsaren ingått med Storbritannien, Frankrike osv (om strypande av Persien, om delning av Kina, Turkiet, Österrike osv)?

A (till höger om k-d), B (k-d). Helt och obetingat f ö r. Härvid får man inte publicera dessa fördrag, dels därför att det brittisk-franska imperialistiska kapitalet och dess regeringar inte kommer att tillåta det, dels därför att det ryska kapitalet inte kan avslöja sina smutsiga manipulationer för hela allmänheten.

C (s-d och s-r). Vi är emot, men vi hoppas ännu att man med hjälp av "kontaktkommissionen" och genom en rad "kampanjer" bland massorna skall kunna "inverka" på kapitalistregeringen.

D ("bolsjevikerna"). Emot. Hela uppgiften består i att klargöra för massorna, att det är absolut hopplöst att vänta någonting i detta avseende av kapitalistiska regeringar och att makten måste övergå till proletariatet och fattigbönderna.

16) För eller mot annexioner?

A (till höger om k–d), B (k–d). Om det är fråga om annexioner, som utförts av de tyska kapitalisterna och deras rövarhövding Wilhelm, så är vi mot. Men om det är fråga om annexioner av brittiska kapitalister, så är vi inte emot, ty de är ”våra” bundsförvanter. Gäller det annexioner av våra kapitalister, som med våld kvarhåller de av tsaren förslavade folken inom Rysslands gränser så är vi för, vi kallar det inte annexioner.

C (s–d och s–r). Mot annexioner; men vi hoppas ännu att det skall bli möjligt att också av kapitalistregeringen få ett ”löfte” om att avstå från annexioner.

D (”bolsjevikerna”). Mot annexioner. Alla löften av kapitalistiska regeringar om att avstå från annexioner är rena rama bedrägeriet. Det finns bara ett medel att avslöja det: att kräva befrielse av de folk, som de *egna* kapitalisterna förtrycker.

17) För eller mot ”frihetslånet”?

A (till höger om k d), B (k–d). Ovillkorligen för, ty det gör det lättare att föra det imperialistiska kriget, dvs kriget om vilken kapitalistgrupp, som skall härska över världen.

C (s–d och s–r). *För*, ty det ”revolutionära fosterlandsförsvarets” felaktiga position dömer oss till denna uppenbara reträtt från internationalismen.

D (”bolsjevikerna”). Mot, ty kriget förblir ett imperialistiskt krig, det förs av kapitalister i förbund med kapitalister i kapitalisternas intresse.

18) För eller mot att de kapitalistiska regeringarna fastställer folkens fredsvilja?

A (till höger om k–d), B (k–d). För, ty de franska republikanska socialchauvinisternas erfarenhet har allra bäst visat möjligheten att på detta sätt bedra folket: säga vad man vill, men i verkligheten kommer vi att behålla det byte vi rövat av tyskarna (deras kolonier) och ta ifrån tyskarna det byte, som dessa rövare roffat åt sig.

C (s–d och s–r). För, ty vi håller överhuvudtaget fortfarande fast vid många ogrundade förhoppningar, som småbourgeoisin sätter till kapitalisterna.

D (”bolsjevikerna”). Mot, ty de medvetna arbetarna hyser *inga som helst* förhoppningar om kapitalisterna, och vår uppgift är att klargöra för massorna, hur ogrundade sådana förhoppningar är.

19) Måste överhuvudtaget alla monarker störtas?

A (till höger om k–d), B (k–d). Nej, de brittiska, italienska och allierade monarkerna behöver man överhuvudtaget inte störta, utan endast de tyska, österrikiska, turkiska och bulgariska monarkerna, ty en seger över dem kommer att tiodubbla våra profiter.

C (s–d och s–r). Man måste upprätta en ”ordningsföljd” och absolut börja med att störta Wilhelm; med de allierade monarkerna kan man kanske vänta.

D (”bolsjevikerna”). Någon ordningsföljd för revolutionen kan inte fastställas. Man måste *endast* hjälpa revolutionärerna *i handling* och i alla länder utan undantag att störta alla monarker.

20) Måste bönderna genast ta all godsägarjord?

A (till höger om k–d), B (k–d). Under inga omständigheter. Man måste invänta konstituerande församlingen. Sjingarjov har redan förklarat, att om kapitalisterna tar makten av tsaren, så är det en stor och ärorik revolution, men om bönderna tar jorden av godsägarna, så är det nävrätt. Det krävs medlingskommissioner, i vilka godsägarna och bönderna skall ha lika många representanter medan ordförandena skall vara ämbetsmän, dvs hämtade från samma kapitalister och godsägare.

C (s–d och s–r). Det är bättre bönderna inväntar konstituerande församlingen.

D ("bolsjevikerna"). All jord måste genast tas; den strängaste ordning måste införas genom bondedeputerades sovjeterna. Spannmåls- och köttproduktionen måste ökas: soldaterna måste utspisas bättre. Att skada boskap, redskap osv är absolut otillåtet.

21) Kan man inskränka sig enbart till bondedeputerades sovjeterna, vilka skall disponera över jorden och avgöra landsbygden alla angelägenheter?

A (till höger om k–d), B (k d). Godsägarna och kapitalisterna är överhuvudtaget emot bondedeputeradesovjeternas allenaövande och oinskränkta makt på landsbygden. Men om man inte kan komma ifrån dessa sovjeterna, så är det naturligtvis bättre att man inskränker sig till dem, ty de rika bönderna är också kapitalister.

C (s–d och s–r). Tills vidare kan man väl inskränka sig till dem, ehuru socialdemokraterna "i princip" inte förnekar nödvändigheten av en särskild organisation för lönarbetarna på landsbygden.

D ("bolsjevikerna"). Det är omöjligt att inskränka sig endast till de allmänna bondedeputerades sovjeterna, ty de rika bönderna är också kapitalister, som alltid kommer att förfördela eller bedra lantarbetarna, daglönarna och fattigbönderna. Det måste genast bildas särskilda organisationer för de sistnämnda kategorierna av landsbygdsbefolkningen såväl inom bondedeputerades sovjeterna som i form av särskilda deputeradesovjeterna av lantarbetare.

22) Bör folket ta kapitalisternas största och mäktigaste monopolistiska organisationer – bankerna, fabriksägarstyrelsen osv – i sina händer?

A (till höger om k–d), B (k–d). Under inga omständigheter, ty det kan skada godsägarna och kapitalisterna.

C (s–d och s–r). I det stora hela är vi för att sådana organisationer övergår i hela folkets händer, men för ögonblicket är det för tidigt att tänka på det och att förbereda det.

D ("bolsjevikerna"). Man måste omedelbart *förbereda* arbetardeputerades sovjeterna, de bankanställdas deputeradesovjeterna osv till att börja ta steg, som är praktiskt möjliga och absolut genomförbara – först till sammansmältning av samtliga banker till en enda nationalbank, sedan kontroll över bankerna och styrelsen från arbetardeputeradesovjeternas sida och senare till deras nationalisering, dvs deras överförande i hela folkets ägo.

23) Vilken socialistisk international, som genomför och förverkligar ett broderligt förbund mellan arbetarna i alla länder, behöver folket nu?

A (till höger om k–d), B (k–d). I det stora hela är varje socialistisk international skadlig och farlig för kapitalisterna och godsägarna, men om den tyske Plechanov, dvs Scheidemann, och den ryske Scheidemann, dvs Plechanov, finner varandra och kommer till samförstånd, om de hos varandra upptäcker spår av ett socialistiskt samvete, så bör väl vi kapitalister välkomna en *sådan* international av *sådana* socialister, som ställer sig på sin regerings sida.

C (s–d och s–r). Det behövs en socialistisk international, som förenar alla: såväl scheidemännen och plechanoviterna som "centrum"-folket, dvs de som vacklar mellan socialchauvinism och internationalism. Ju större röra, desto större "enhet": leve den stora socialistiska enheten!

D ("bolsjevikerna"). Folket behöver endast en sådan international, som förenar de verkligt revolutionära arbetarna, vilka är i stånd att göra slut på den förfärliga och brottsliga folkslaktningen, en international som kan befria mänskligheten från kapitalets ok. Endast sådana människor (grupper, partier osv) som den tyske socialisten Karl Liebknecht, vilken sitter inspärrad i tukthus, endast människor som osjälviskt kämpar mot sin egen regering, sin

egen bourgeoisie, sina egna socialchauvinister och sitt eget "centrum", kan och måste omedelbart skapa den international, som folken behöver.

24) Är det nödvändigt att uppmuntra förbrödring mellan de krigförande ländernas soldater vid fronten?

A (till höger om k–d), B (k–d). Nej, det är skadligt för godsägarnas och kapitalisternas intressen, ty det kan påskynda mänsklighetens befrielse från deras förtryck.

C (s–d och s–r). Ja, det är nyttigt. Men vi är inte alla fast övertygade om att man skall börja uppmuntra en sådan förbrödring omedelbart i alla krigförande länder.

D ("bolsjevikerna"). Ja, det är nyttigt och nödvändigt. Det är ovillkorligen nödvändigt att genast i alla krigförande länder uppmuntra försök till förbrödring mellan båda de krigförande gruppernas soldater.

25) Bör emigranter resa till Ryssland via England?

A (till höger om k–d) och B (k–d). Absolut. Ifall England låter arresteras uppenbara internationalister och krigsmotståndare i stil med Trotskij, så kommer vi kapitalister i själ och hjärta att bli glada, men för att vilseleda folket kommer vi att sända ett hövligt telegram till den brittiska kapitalistregeringen med begäran att den älskvärt skall meddela om inte arresteringen skett av ett beklagligt missförstånd.

C (s–d och s–r). Ja. Om England låter arresteras, kommer vi att anta den skarpaste protestresolution och ta upp frågan i "kontaktkommissionen".

D ("bolsjevikerna"). Absolut inte. England låter arresteras internationalister och krigsmotståndare eller släpper inte ut dem ur landet. Varken hövliga telegram eller hotfulla protestresolutioner kommer att skrämja de brittiska kapitalisterna; de är affärsmän. De brittiska kapitalisterna måste störtas, och vi är fast övertygade om att den ur det imperialistiska världskriget framväxande världsomfattande arbetarrevolutionen kommer att störta dem.

26) Bör emigranter resa till Ryssland via Tyskland?

A (till höger om k–d) och B (k–d). Absolut inte. Ty för det första kan de komma hem fullständigt säkert och snabbt. Och för det andra är det ohederligt och omoraliskt, detta är sårande för den verkligt ryska folksjälens. En annan sak är det om rika personer i stil med den liberale professorn Maksim Kovalevskij endast via förbindelser med förnäma personer och endast via regeringen, även om det är en tsarregering, organiserar utväxling av i Tyskland internerade ryssar mot i Ryssland internerade tyskar. Att söka organisera en sådan utväxling inte via regeringen utan via någon vänstersocialist i ett neutralt land är övermåttan omoraliskt.

C (s–d och s–r). En pogromagitation mot socialister, vilka rest genom Tyskland och vilkas hederlighet inte betvivlas ens av plechanovanhängaren Deutsch, är absolut otillåtlig. Men vi har ännu inte bestämt, om man bör resa genom Tyskland. Skall det inte å ena sidan först inledas en "kampanj" för att avslöja Miljukov, skall man inte vänta och se hur okunnigt vårt folk är, i vad mån det kan gå på Russkaja Voljas pogromagitation. Å andra sidan måste man nog efter Englands arrestering av Trotskij och Martovs upprörda telegram anse, att det är nödvändigt att resa genom Tyskland.

D ("bolsjevikerna"). Man måste resa genom Tyskland men med iakttagande av följande villkor: 1) socialister från neutrala länder måste förhandla med den imperialistiska regeringen och underteckna ett protokoll om resan, så att saken blir offentlig och öppen, så att fullständig kontroll blir möjlig; 2) vid hemkomsten bör omedelbart en rapport avlämnas till exekutivkom-

mittén i arbetar- och soldatdeputerades sovjet, som åtnjuter inte bara förtroende utan också aktning från flertalet soldater och arbetare i Petersburg.

27) Vilken färg borde de olika partierna föra i sin fana för att den skulle motsvara deras natur och karaktär?

A (till höger om k–d). Svart, ty de är verkliga svartahundraden.

B (k–d). Gult, ty det är den internationella fanan för de arbetare, som med liv och själ tjänar kapitalet.

C (s–d och s–r). Blekrött, ty hela deras politik är som en rosafärgad lemonad.

D ("bolsjevikerna"). Rött, ty det är den proletära världsrevolutionens fana.

Denna broschyr skrevs i början av april 1917. På frågan om den inte nu, efter den 6 maj 1917, efter den "nya" regeringens, koalitionsregeringens, bildande blivit föråldrad, skulle jag vilja svara:

– Nej, ty kontaktkommissionen har i själva verket inte försvunnit, den har bara flyttat in i ett i ett annat rum, tillsammans med herrar ministrar. Tjernov, Tsereteli & Co:s flyttning till ett annat rum har inte ändrat deras och deras partiers politik.

Skrevet i början av april 1917

Publicerat den 6, 9 och 10 maj (23, 26 och 27 april) 1917 i nr 20, 22 och 23 av tidningen Volna; publicerat i förkortat skick i juli 1917 som broschyr av förlaget Zjizn i Znanije

V I Lenin, *Samlade skrifter*, 5:e ry uppl, b 31, s 191-206